

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

PREAMBUŁA

Mając na względzie dobro Dziecka oraz jego najlepszy interes,

Biorąc pod uwagę to, że każdemu dziecku przysługuje prawo do ochrony jego godności i poszanowanie jego praw,

Zważywszy na to, że Instytut Dziedzictwa Solidarności jest organizatorem lekcji historii, zajęć, warsztatów oraz konkursów i olimpiad dla małoletnich,

Niniejszym wprowadzamy Standardy ochrony małoletnich, pełniące funkcję dokumentu, który porządkuje procedury ochrony Dzieci oraz przedstawia, w jaki sposób Instytut Dziedzictwa Solidarności będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować.

Wprowadzenie Standardów ochrony dzieci stanowi realizację obowiązku prawnego wynikającego z Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – Dz. U. z 2024 r. poz. 560).

ROZDZIAŁ I

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekroć w niniejszym dokumencie padać będą poniższe sformułowania, należy im przypisać znaczenie wskazane w niniejszym rozdziale.

1. **Instytut** – Instytut Dziedzictwa Solidarności z siedzibą w Gdańsku;
2. **Pracownik** - każda osoba zatrudniona w Instytucie na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a także wykonująca działalność na rzecz Instytutu, np. praktykant, wolontariusz;
3. **Dyrektor** – Dyrektor Instytutu Dziedzictwa Solidarności;
4. **Małoletni, Dziecko** – każda osoba, która nie ukończyła 18 roku życia;
5. **Przemoc fizyczna wobec Dziecka** - jedna z form krzywdzenia Dziecka polegająca na działaniu bądź zaniechaniu wskutek którego Dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone przy czym może mieć wymiar jednorazowy, jak i powtarzający się;
6. **Przemoc psychiczna wobec Dziecka** - jedna z form krzywdzenia Dziecka polegająca na przewlekłej, нефizycznej, szkodliwej interakcji pomiędzy Dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której Dziecko ufa przy czym obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania;
7. **Przemoc seksualna wobec Dziecka (wykorzystywanie seksualne Dziecka)** - angażowanie Dziecka przez osobę dorosłą lub inne Dziecko w aktywność seksualną; dotyczy zarówno sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne

- np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku Dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania Dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia Dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) jak i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykание Dziecka, zmuszanie Dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny);

8. **Koordynator ds. Standardów** – Pracownik wyznaczony przez Dyrektora, odpowiedzialny za:
 - a) nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony Dzieci oraz ich aktualność,
 - b) prowadzenie szkoleń,
 - c) rozpowszechnianie wiedzy dot. Standardów,
 - d) prowadzenie dokumentacji zw. ze Standardami,
 - e) czuwanie nad procesem rekrutacji nowych pracowników w zakresie wymogów wynikających ze Standardów,
 - f) zawiadamianie odpowiednich służb w związku z wykrytymi przypadkami naruszenia Standardów.
9. **Rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Dziecka; Rejestr interwencji zawiera:
 - a) zgłoszenie ze wskazaniem osoby zgłaszającej;
 - b) osobę/osoby podejrzewane o krzywdzenie;
 - c) rodzaj podjętej interwencji;
 - d) datę interwencji;
 - e) dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosków wysyłanych do właściwych służb).

ROZDZIAŁ II

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

§1.

Informacje ogólne

1. Instytut w ramach prowadzonej przez siebie działalności związanej z popularyzacją fenomenu i znaczenia NSZZ „Solidarność”, ruchu społecznego Solidarność oraz ochroną dziedzictwa kulturowego Stoczni Gdańskiej organizuje m.in. zajęcia edukacyjne, warsztaty, konkursy w tym olimpiady, których odbiorcą są Małoletni. W trakcie prowadzonych zajęć i warsztatów Małoletni za zgodą opiekunów prawnych znajdują się pod opieką Pracowników Instytutu.
2. Pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia Dzieci, zaś w ramach wykonywanych obowiązków służbowych zwracają uwagę na ich występowanie.
3. Pracownicy są uważni na sytuację i dobrostan Dziecka.
4. Instytut podejmuje działania zapobiegające krzywdzeniu Dzieci, w szczególności poprzez:
 - a) ustanowienie zasad reagowania na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia,
 - b) ustanowienie zasad bezpiecznej rekrutacji pracowników,
 - c) zapewnienie odpowiedniego przygotowania Pracowników poprzez szkolenia.

§2.

Zasady zawierania umów z nowymi pracownikami

1. Przed zatrudnieniem danej osoby w Instytucie lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków/ działań polegających na pracy z Dzieckiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby, ustalić czy posiada kompetencje do pracy z Dzieckiem w zakresie podejmowanych działań oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra Dzieci i zagrożenia ich bezpieczeństwa.
2. Przed zawarciem z nowym pracownikiem umowy Instytut ma obowiązek dopełnić wszelkich formalności wynikających z art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie Małoletnich (Dz.U.2024.560 t.j. z dnia 2024.04.12), w tym przede wszystkim:
 - a) sprawdzić czy dana osoba nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym,
 - b) uzyskać od kandydata na dane stanowisko informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600),
 - c) przechowywać dokumenty wskazane powyżej w aktach osobowych Pracownika lub innych właściwych akt.
3. Osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z Dziećmi i/lub realizująca w ramach zadań służbowych zadania związane z pracą z Dziećmi musi złożyć Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony Dzieci i zobowiązać się do przestrzegania zawartych tam zapisów, którego wzór stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
4. Oświadczenie, o którym mowa powyżej w pkt. 3 zostaje włączone do akt osobowych Pracownika.
5. Ostąpienie od podpisania powyższego Oświadczenia uniemożliwi nawiązanie jakiegokolwiek stosunku prawnego.
6. Czynności o których mowa w pkt. 2 realizuje główny specjalista ds. kadr, płac i administracji.

§3

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy Pracownikami Instytutu a Dziećmi

1. Pracownik zna i stosuje ustalone w Instytucie zasady bezpiecznych relacji Pracowników z Dziećmi.
2. Pracownik traktuje Dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność, potrzeby i prawo do prywatności.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec Dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym zwłaszcza stosowanie wobec Dziecka Przemocy fizycznej, Przemocy psychicznej, Przemocy seksualnej.
4. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z Dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym, romantycznym czy partnerskim.

5. Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku Dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych Pracownika.
6. Każdy kontakt z Dzieckiem jest jawny (tj. wiadomy dla przełożonego) oraz wynika z realizacji zadań i działań służbowych.
7. Należy zwracać szczególną uwagę, aby każdy komunikat, działanie bądź czynność podejmowana wobec Dziecka były adekwatne do sytuacji, do stopnia jego rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych, bezpieczne, uzasadnione i nie skutkowały nierównym traktowaniem Dziecka w stosunku do innych Dzieci.
8. Pracownik w relacji z Małoletnim zachowuje cierpliwość i szacunek, słucha uważnie Małoletniego i udziela mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku.
9. Pracownik ma obowiązek zadbać o to, żeby nie zostawać z Małoletnim na osobności. Wszelkie zajęcia czy też zajęcia z udziałem Małoletnich powinny odbywać się w grupie.
10. Zabronione jest przyjmowanie prezentów zarówno od Dziecka jak i jego opiekunów.
11. Zabronione jest dotykanie Dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

§4.

Uwzględnienie sytuacji Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami

1. Instytut uwzględnia sytuację Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, w sposób dostosowany do potrzeb Dzieci przebywających na terenie Instytutu lub pod opieką Pracowników, w szczególności poprzez:
 - a) traktowanie każdego Dziecka z należytych szacunkiem, nie dyskryminując go ze względu na jakiegokolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny,
 - b) okazywanie wszystkim Dzieciom troski o ich dobro i rozwój,
 - c) stosowanie uniwersalnego projektowania, racjonalnego dostosowania i modyfikacji, celem zapewnienia równego dostępu dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami,
 - d) eliminowanie barier utrudniających Dzieciom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję, w tym barier informacyjno-komunikacyjnych, architektonicznych, cyfrowych,
 - e) poszukiwanie i wdrażanie metod pracy edukacyjnej, opartych na dowodach naukowych, najbardziej adekwatnych do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych Dzieci.
2. Każda pomoc świadczona Dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, następuje w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa i uwzględnia najlepszy interes Dziecka.

§5.

Obowiązki Pracowników Instytutu w zakresie realizacji Standardów ochrony Małoletnich

1. Do obowiązków Dyrektora należy przede wszystkim:

- a) dbanie o tworzenie bezpiecznego środowiska w Instytucie;
 - b) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją Standardów ochrony Małoletnich;
 - c) wyznaczenie Koordynatora ds. Standardów spośród Pracowników wyróżniających się szczególną dbałością o dobro Dziecka, posiadających odpowiednie predyspozycje i cechy pozwalające na sprawowanie takiej funkcji.
2. Do obowiązków Koordynatora ds. Standardów należy przede wszystkim:
- a) dbałość o udostępnienie standardów ochrony Dzieci na stronie internetowej Instytutu oraz na jego terenie;
 - b) przygotowanie Pracowników do stosowania standardów ochrony Dzieci przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych Standardach;
 - c) prowadzenie ewidencji Pracowników Instytutu, którzy zapoznali się ze Standardami ochrony Dzieci przed przystąpieniem do pracy;
 - d) opracowanie harmonogramu szkoleń i działań edukacyjnych.
3. Dyrektor oraz Koordynator ds. Standardów ściśle ze sobą współpracują celem jak najlepszego wcielenia w życie postanowień zawartych w Standardach.
4. Pracownicy Instytutu przechodzą szkolenia w zakresie ochrony Dzieci, organizowane z uwzględnieniem pełnionej przez nich roli w Instytucie.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA

§ 1.

Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia Dziecka przez osobę pełnoletnią

1. Celem interwencji jest zaprzestanie krzywdzenia Dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
2. W przypadku powzięcia przez Pracownika podejrzenia, że Dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez Dziecko lub opiekuna Dziecka, Pracownik ma obowiązek niezwłocznego sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej Koordynatorowi ds. Standardów. Notatka może zostać sporządzona na piśmie lub przesłana za pośrednictwem poczty elektronicznej.
3. Koordynator ds. Standardów informuje Dyrektora o każdorazowym otrzymanym zgłoszeniu.
4. Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów szczególnie do pomocy przy rozmowie z Dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
5. Koordynator ds. Standardów informuje opiekunów Dziecka o zaistniałej sytuacji oraz obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia Dziecka do odpowiedniej Instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny lub opiekuńczy, ośrodek pomocy społecznej).
6. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach Instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
7. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez Koordynatora ds. Standardów.

8. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu Dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w poufności.

ROZDZIAŁ IV

MONITORING

1. Koordynator ds. Standardów raz na 2 lata przeprowadza wśród Pracowników ewaluację stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony Dzieci oraz przedstawia potrzeby w zakresie wprowadzenia zmian w tych Standardach.
2. Na podstawie ewaluacji, o której mowa powyżej oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawnymi, Koordynator ds. Standardów sporządza raport, który następnie przekazuje Dyrektorowi.
3. Dyrektor w terminie jednego miesiąca od otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 2, podejmuje decyzje co do wprowadzenia zmian do Standardów ochrony Dzieci i powierza przygotowanie zaktualizowanego dokumentu Koordynatorowi ds. Standardów.
4. Dyrektor o ile zachodzi taka potrzeba akceptuje przedłożone przez Koordynatora ds. Standardów niezbędne zmiany do Standardów ochrony Dzieci, następnie ogłasza nowe brzmienie standardów i informuje o tym Pracowników.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Udostępnienie standardów następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez Pracowników Instytutu, Dzieci i ich opiekunów poprzez:
 - a) udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie Instytutu;
 - b) zamieszczenie na stronie internetowej Instytutu (www.ids1980.pl)
3. Załączniki stanowią integralną część Standardów.

.....
(miejsowość i data)

**OŚWIADCZENIE POTWIERDZAJĄCE ZNAJOMOŚĆ ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH
OCHRONY MAŁOLETNICH**

Ja, (imię i nazwisko), nr PESEL..... oświadczam, że
zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Instytucie Dziedzictwa
Solidarności w Gdańsku oraz zobowiązuję się, że będę ich przestrzegać.

.....
(czytelny podpis)

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko Dziecka

.....

2. Przyczyna interwencji (osoba krzywdząca, forma krzywdzenia)

.....
.....
.....

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

4. Opis podjętych działań

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**5. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję)
i data interwencji**

.....
.....
.....
.....